

[Kirsten Jacobsen]

Forslaget går for det første ud på, at man skal give lånerne ret til at skifte kreditforening, og at man skal kunne finansiere det. Det er ret og rimeligt, og det er helt uforståeligt, at man ikke har brudt det monopol, som de tre gamle kreditforeninger i realiteten har siddet på i mange år, fordi der var stempelpligt, hvis man skiftede institut. Fremskridtspartiet har i hvert fald i det sidste år rykket godt for at få det her igennem, og vi er glade for at se det nu.

Må jeg så sige med hensyn til den interne revision, som foreslås her, at det forslag jo kommer på baggrund af den hede sommer, som vi alle oplevede – jeg ikke mindst – hvor vi så, hvor uansvarligt kreditforeningerne opførte sig. Vi så det ene eksempel efter det andet på, at realkreditloven blæste man på – det var bare en eller anden tåbelig ordning, Folketinget havde vedtaget – og der var stående ordre i institutterne til, at den skulle man bare omgå, og man skulle helst gøre det så smart som muligt. Det er såmænd en af direktørerne – ganske vist en tidligere direktør – som har givet denne ordre i sit institut.

Det var jo ret svært at få regeringen til at foretage sig noget overhovedet på trods af skandalernes omfang. Bare for at bringe lidt historie ind i det, så havde jeg diverse spørgsmål igennem 2½ år i Boligudvalget, hvor jeg prøvede på at gøre regeringen begribeligt, hvad det her handlede om. Det var ganske umuligt. Man skød det hen under bordet, og man sagde, at det var et lille problem.

I sommer, efter at sagerne væltede frem på bordet i fuld offentlighed, bad jeg statsministeren gribe ind. Det ville statsministeren ikke, og først engang i august, da det ikke bare handlede om tomme kajanlæg belånt med mange gange værdien og tomme marker ved Århus, greb statsministeren ind, da jeg skrev til ham. Det gav sig bl.a. udtryk i den eksterne revision, som vi nu har haft, hvor boligministerens pressemeddelelse af 3. august 1990, som fulgte i kølvandet på det brev, gav udtryk for, at den skulle være færdig i løbet af tre måneder. Det er seks måneder siden. Vi har ikke set revisionsrapporten endnu. Alle venter med længsel, og jeg har forstået på boligministeren, at nu behøver vi heller ikke at vente så meget længere.

Dernæst fulgte der en pressemeddelelse fra statsministeren, og det er den, jeg gerne vil omtale. Her siger statsministeren, at man ud over

de øjeblikkelige tiltag, som man skulle gøre simpelt hen for at få ligene på bordet og få gjort noget ved overbelåningen, måtte sikre sig ændringer i realkreditloven, som skulle forhindre, at noget sådant fandt sted igen. Der skulle laves foranstaltninger, som skulle sikre en effektivisering af tilsynene. Dernæst skulle der tages initiativ til at se på, hvordan låntagerne skulle få større indsigt og medbestemmelse i institutternes drift.

Det mangler fuldstændig, så det initiativ, boligministeren er kommet med her, opfylder slet ikke det løfte, statsministeren gav i sin pressemeddelelse den 3. august; men det må vi tage op i udvalget.

Jeg synes, det er uanstændigt, at medlemsejede foreninger ikke har ordentligt, reelt demokrati, men på mange punkter nærmest er selvsupplerende. Jeg synes, det er uacceptabelt, at lånerne ikke har flertal i bestyrelserne, og at man har kunnet opnå at minimere lånernes indflydelse ved selvsupplering. Jeg synes, det er uacceptabelt, at et institut som Nykredit ikke vil medvirke til hemmelig afstemning, og at man fra boligministerens side understøtter Nykredits synspunkt med, at det var af praktiske grunde.

I forgårs fik vi meddelelse fra Nykredit om, at man i anledning af valget havde tilskrevet samtlige låntagere med en brochure. Hvad i alverdens riger og lande var der til hinder for, at Nykredit i den forbindelse havde medsendt en stemmeseddel? Den bedste dokumentation for, at man er låner, er vel, at man får en årsopgørelse. Således kunne man have sikret hemmeligt valg. Det havde ikke kostet en krone, der havde ikke været noget bureaukrati i det.

Men hvis vi tror på, at kreditforeningerne vil selv – det havde jeg egentlig været indstillet på at jeg godt ville acceptere – så må vi tro om igen. Der må politiske indgreb til, og jeg håber på, at demokratiet her i huset er af en sådan art, at vi vil sikre, at låntagerne bestemmer i deres egne foreninger.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Det er til fru Kirsten Jacobsens bemærkning om demokratiet i kreditforeninger, og det har også relation til hr. Holger K. Niensens bemærkninger.